

Wat is de ware gemeente?

Veel christenen zijn op zoek naar de ware gemeente. Om te beginnen is dat de gemeente waar bijbels gepreekt wordt (uiteraard). Verder is dat de gemeente die bestaat uit ware gelovigen. Zulke gelovigen zijn óecht bekeerd. Ze zijn op de belijdenis van hun geloof gedoopt (volgens baptisten en verschillende anderen die op zoek zijn naar de ware gemeente). Ze hebben liefde voor elkaar en zijn in hun dagelijks leven getuigen van de Heer. De ware gelovigen zijn blijde mensen (volgens sommigen) of juist heel ernstige mensen (volgens anderen). De diensten die de ware gemeente houdt zijn vrije samenkomsten met ruimte voor inbreng van alle gelovigen, of juist - alweer: volgens anderen - plechtige erediensten geleid door één daartoe van Godswege aangestelde ambtsdrager.

Tegelijk waar en niet waar.

Allereerst valt op dat de meningen hier en daar uiteen lopen. De ware gemeente valt moeilijk precies te omschrijven. En het is beste merkwaardig. Want het ware is toch ook het klare! De waarheid is ten diepste helder, eenvoudig en inzichtelijk. Of ze is geen waarheid. Maar goed, we volstaan voorlopig met de belangrijkste constatering dat het met de zaak van de ware gemeente niet zo eenvoudig gesteld is, terwijl we het eerlijk woord willen hebben dat dit eigenlijk niet kan. Over sommige zaken bestaat geen verschil van mening. Er zijn objectieve normen waaraan je de ware gemeente kunt meten. Zo'n norm is zeker die van de Bijbelse prediking. Hoewel? Bijbelse prediking is voor de ene gelovige een prediking waarin met nadruk die dingen worden gezegd die in de belijdenisgeschriften uit de reformatietijd als de kern van de Bijbelse boodschap zijn geformuleerd. Volgens een andere, even respectabele gelovige, loopt een echt Bijbelse prediking uit op de verkondiging van het werk en de gaven van de Geest. Volgens weer een ander kun je de Bijbelse prediking kennen aan de visie op Israël en de verwachting van de wederkomst van de Heer. Volgens heel veel anderen is een Bijbelse preek heel eenvoudig een preek zoals Billy Graham die houdt, of ds. X.

Ironie.

Er schuilt ironie in het feit dat christenen onderling niet uitgediscussieerd raken over wat volgens hen allen heel simpel een objectieve norm voor de ware gemeente is. Voor mij is dit een goddelijke ironie. God wil ons leren lachen om onze dwaze pretentie te kunnen zeggen wat ware gemeente is, en daarna aan de slag te gaan deze gemeente te organiseren en van andere gemeenten te kunnen zeggen dat ze niet de ware gemeente zijn. Wij zijn niet in staat om te definiëren wat ware gemeente is. Het diepe inzicht ontbreekt ons. Ook zogenaamde óecht bekeerde gelovigen moeten het Paulus willen nazeggen: óNu ken ik onvolkomen (1 Kor. 13:12). Zelfs de ware gelovige óntbreekt het ware inzicht zoals hem het ware christelijke leven ontbreekt. Hier raken we een interessant punt. Kun je de ware gelovige hieraan herkennen dat hij het leven leidt dat Christus vraagt? Hier worden we wat voorzichtiger met het gebruik van het woordje ówaar. Het ware christelijk leven leidt niemand. We worden argwanend als van deze of gene beweerd wordt dat hij het wel doet. Als het om deze dingen gaat zijn we veeleer geneigd om heel bescheiden op te merken dat de ware gelovige natuurlijk zijn best doet om het ware christelijk leven te leiden, maar dat hij daar als onvolkomen mens wel niet in zal slagen. Onthullende paradox: de ware gelovige mag belijden dat hij niet het ware christelijk leven leidt! Waarom trekken we deze lijn niet door van het leven naar het Bijbelse inzicht? Wat zou dat een ontspannen en daarom vruchtbare sfeer geven in gesprekken tussen leden van diverse geloofsgemeenschappen. Als de ware gelovige degene is die belijdt dat hij niet het ware inzicht heeft! Waarom hebben we geen gevoel voor de goddelijke ironie in het voor allen constateerbare feit dat we opmerkingen over ware gemeente niet waar kunnen maken? In onze mond is het ware nooit helemaal waar. Ook als we het over de ware gemeente hebben zijn onze woorden nooit helemaal waar. We moeten willen weten dat er een innerlijke spanning zit in al het spreken over en zoeken naar de ware gemeente. De ware gemeente is de gemeente die belijdt dat ze de ware gemeente niet is. En degene die op zoek is naar de ware gemeente moet willen weten dat hij alleen een gemeente kan vinden die even waar ware gemeente is als hijzelf ówaar gelovige is. óWaar ó in de spanning van innerlijke tegenspraak!

De ware gemeente belijdt dat ze het nog niet is.

De gemeente is onvolkomen. Dat is één van haar wezenstreken in deze tijd vóór Christus' wederkomst. Fundamenteel voor de gemeente is dat zijn groei naar geestelijke volwassenheid (Ef. 4:12, 15, 16). En wie groeit is per definitie onaf! Veel van het kleine, gebrekkige en onvolkomene in de gemeente heeft te maken met deze groei. Het hoort tot de eigenschappen van de ware gemeente dat zij groeit. Dan hoort het ook tot de kenmerken van de ware gemeente dat zij wil belijden dat zij de ware gemeente (nog) niet is. Mensen die alsmaar op zoek zijn naar

de ware gemeente zou de mond van verbazing open moeten vallen bij het lezen van 1 Kor. 12. Paulus schrijft daar heel positief over het onvolmaakte in de gemeente. *„Veeleer zijn die leden van het lichaam welke het zwakst schijnen, noodzakelijk (vers 22) en „God heeft evenwel het lichaam zo samengesteld, dat Hij meer eer gaf aan hetgeen misdeeld was (vers 24). Het zwakke en gebrekkige is wezenlijk voor een door de Geest geleide gemeente. Dat hoort bij een gemeente die groeit.*

Ik zou er voor willen pleiten de definitie van *„ware gemeente* in te zetten bij de positieve houding van Jezus en de apostelen tegenover het zwakke en gebrekkige in gelovigen. De ware gemeente is die gemeente waarin de leden het woord willen hebben dat ze groeien moeten, dat ze met elkaar op weg zijn naar de geestelijke volwassenheid. De ware gemeente is die gemeente waarin je fouten kunt maken en schuld belijden zonder als christen *„af te gaan.*

Olof de Vries